

ELŐFIZETÉS:

Egész évre .. 12 kor.
Fél évre .. 6 kor.
Negyed évre .. 3 kor.

*

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulajdo-
nosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:

egy 1 hasábos petit sor 20 fill,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitlér sora 50 fillér.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
60 fillér.

A hirdetések BITTERMANN
NÁNDOR ÉS FIA könyv- és
könyvnyomtatás-fogadtatók
el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 20 fl.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fl.

Közgazdaságunk.

Ezen a címen, vaskos kötetbe foglalva, most tették közzé azt a rendkívül becses anyagot, a mely az ország összes kereskedelmi és iparkamaráinak jelentéseiben foglalattatik. A 20 iparkamara jelentése tiszta képét nyújtja az ország gazdasági állapotának az 1899. esztendőben. A jelentésekhez csatolt általános áttekintés pedig összefoglalja mindazokat a gazdasági jelenségeket, melyek az 1899. esztendőben felmerültek.

Ez alkalommal jelentek meg a kamarák jelentései először egy kötetben. Eddig ugyanis a kamarák egyenként külön és terjedős indoklással ellátott kötetben terjesztették fel jelentéseiket a kereskedelemügyi miniszterhez, a mi sok kifogásra nyújtott okot. Ennek következtében a kereskedelemügyi miniszter utasította a kamarákat, hogy a kerületeik közgazdasági állapotát egy rövid jelentésben foglalják egybe. Ezek a jelentések vannak egymás mellé állítva a most megjelent kötetben.

A kötetnek kiválóan becses része az, a mely az ipart tárgyalja. Ebből a részből érdekesnek tartjuk közölni a következőket:

Az ipar általános viszonyait a kamarák jelentései kivétel nélkül kedvezőtleneknek tüntetik fel.

Egyes iparágakban mutatkozott ugyan fejlődés, sőt nagyobb fellendülés is, de a legtöbb iparág vagy a stagnáció vagy éppen a hanyatlás jeleiben élte át az 1899-iki gazdasági évet. Közös kútforrása az ipar bajainak az általános pénztelenség, a hitelviszonyok rosszabbodása, a magas kamatláb, a mely mind utját állta annak, hogy a vállalkozási kedv nagyobb mértékben nyilvánuljon.

Tagadhatatlan azonban, hogy a sok kedvezőtlen jelenség között is a kibontakozásnak sokféle biztató szimptomáival találkozunk. Általában országszerte bizonyos elevenség, a kedélyeknek határozott felfrissülése váltotta fel az utóbbi esztendők lehangoltságát. Az iparfejlesztési és iparpártolási akció nagyobb rendszerességgel indulván meg, bizalmat öntött a lelkekbe; a munkakedvnek, a bátorságnak fokozódása jelentkezik az egész vonalon. Befejezett ipari alapítás a mult esztendőben aránylag kevés volt, de sok sikerrel biztató kezdeményezés jelöli a kereskedelemügyi miniszter és egyes társadalmi szervezetek ré-

széről nagy erélyvel megindított és tervszerűen, szívósan vezetett iparteremtési tevékenység üdvös hatásait. E helyen a következőket emeljük ki, a lefolyt év iparfejlesztési akciójának jellemzőképpen:

Gyárak segélyezésére fordított a kereskedelemügyi miniszter összesen 395,400 koronát; ebből régebbi segélyezésekre esik 205,600 korona. Ujjonnan létesítendő, már biztosított, de részben 1901-ben üzembe helyezendő gyárak részére engedélyeztetett 542,000 korona.

A miniszterium ingerenciájával a következő alapítások történtek, illetőleg tettek folyamatba:

Uj gyár létesült, illetőleg létesítése biztosított közvetlenül a miniszterium ingerenciájával 23, melyeknél kerek összegben 29.000,000 korona befektetése és 7900 munkás foglalkoztatása biztosított. Ezenkívül biztosított 17 már fennálló gyár kibővítése, illetve ujjaépítése 4.298,000 korona uj befektetéssel.

Az uj gyárak közül 8, a kibővítés alá kerültek között 2 textil-ipari létesült, illetve biztosított. Létesített továbbá 5 uj vegyészeti gyár, ujraépítés alá került 1; e gyárak között van egy-egy ciankál-anhidrit, szénkéneg-, falepárló- és degraszgyár; ujonnan épült 1 nagy gyertya- és zsiradékgyár.

Vas- és fémipari gyár létesült 5, kibővített, illetve biztosított 7. Az uj gyárak közt van: 1 réz-sodronygyár és hengermű, 1 ágyutölténygyár, 1 gyutacs- és ágyulöveggyár, 1 villamosági berendezéseket és szénpálcákat készítő gyár, 1 kábelgyár.

A kibővítések között van: 1 réz- s bronz-sodronygyár, 1 bádógarugyár, 1 rézágyugyár, 1 varrógépgyár, 2 szerszámgyár és 1 műércöntőgyár.

A többi uj gyár a következő:

1 lőbőr- és cipőfelsőrész és 1 finom bőrgyár, 1.200,000 korona befektetéssel és 230 munkással; 1 cellulose és papirgyár 1.200,000 korona befektetéssel és 200 munkással; 1 kerámiai gyár 1.100,000 korona befektetéssel és 200 munkással; végül 1 bányai- ipari vállalat 4.000,000 korona befektetéssel 200 munkással.

A többi kibővítés között van: 1 furnir-gyár, 1 ecsetgyár, 1 kőedénygyár, 1 nyomdávállalat szentképek előállítására és irógyár.

Tárgyalás alatt volt még az 1899. év végén 31 nagyobb uj gyári vállalat létesítése, melyek

közül 14 textilipari, 6 vegyészeti ipari, 2 vas- és gépgyár, 1 cipőgyár, 2 briquettegyár és 2 faipari telep.

Gyáralapítások iránt összesen 126 esetben tárgyalt a kereskedelemügyi miniszterium 1899-ben, de ezek közül 70 egyáltalában nem vezetett eredményre.

1899-ben tényleg létesült és üzembe vétetett az országban összesen 178 gyár, a kereskedelmi és iparkamarák adatai szerint, kerek összegben 20 millió korona befektetéssel, 4000 munkással. Ezen számban benne foglaltnak a miniszterium ingerenciájával biztosított gyárak is.

A létesült gyárak következő iparcsoportokba tartoznak: 13 vegyészeti, 73 élelmiszeri (tulnyomólag kis gőzmalom), 21 szesz- és sör-, 20 agyag- és üveg-, 9 vas- és fém-, 22 fa-, 1 bőr-, 1 papir- s papiranyag-, 4 fonó-szövő, 1 ruházati, 1 butor-, 1 építő-, 2 gép-, 2 villamosági és 2 vegyes ipari.

A kisipar támogatása érdekében a miniszterium által tett főbb intézkedések a következők:

Gépek adományoztattak 28,096 korona értékben (2 faiparosnak, 9 vas- és fémiparosnak, 4 szövőnek, 1 bődíszművesnek, 3 vegyes iparág-belinek). Tanoncképzésre 43,600 kor. fordított, ideértve a székely ifjak elhelyezését. Anyagok beszerzésére, szállítások elvállalására fordított 10,600 kor. Gyakorlati tanfolyam rendeztetett iparosmesterek képzésére 5 és pedig: 1 cipészek, 1 szabók és 3 agyagiparosok számára 11,200 korona költséggel. Kisipari kiállítás rendeztetett 4 — az újabb gépek és szerszámok bemutatására — 22,400 korona költséggel.

Hathatos támogatásban részesültek továbbá a kisipari szövetségek.

A közös hadsereg bórneműszükséglete Magyarországra eső teljes része 25%-ának a kisiparosok közötti szétosztása 1899-től kezdve véglegesen a kereskedelemügyi miniszterre ruházott át, a mi nagy vívmány a magyar ipar szempontjából.

A kisipari motorok kísérletezése rendeztetett be a technologiai iparmuzeumban, melynek eredménye közöltetik — ígyzen — a kisiparosokkal; 1899-ben három különböző rendszerű ily motor vizsgáltatott meg.

Az ipartestületek működésének hatékonyabbá tételére tárgyalások indítottak.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Betegen.

Lehulló levél... Rideg valóság!
Sötét éjjel... Kihamvadó élet!
Nincs reményesség. Sehol egy fénysugár,
Hogy erőt nyerhetne a lélek!
Láz gyötör. S úgy reszketek, úgy félek!

— Volt idő... Óh nem is olyan régen.
Láttam feltűnni fényes csillagot...
Futottam — már-már utolértem, —
Hogy lélekzetem szinte elfogyott.
Még csak pár lépés — és ott vagyok.

Megvan! Örömmel nyúltam utána.
De megmozdul a föld hirtelen
S én — leszálltam mély ingóványa...
A lidércfény lassan tova lebben...
Éj lesz!... Imára kulcsolom kezem.

Molnárné Radich Jolán.

N Á S Z U T O N.

(Rajz.)

Este 11 óra van. A nagy szalonban zongora hangjai mellett táncolnak. A rokonok és jó barátok intim társasága van együtt. A kíváncsiak és közönyösök a misénéél voltak jelen, melyhez meghívtak, hogy az eseketésnél legyenek jelen. Számosan jöttek és nem volt hiány szerencsekívánatokban és a menyasszony csodá-

lásában sem. De most csak olyan areoktól volt körülveve, kik szerették és ismerték gyermekkorá óta. Az előkelő, díszesen öltözött hölgyeknek közepette oly szép liliumhoz hasonlított, melynek érintetlen fehérsége a virágágyakban viruló legszebb virágokat elhomályosítja. A rózsaszín, kék ruhában ott voltak nővérei, unokatestvérei, intézeti barátói, kik inkább alattvalóknak látszottak, mintsem vetélytársaknak — kellem, ifjuság és szépség tekintetében — és szűzi koronája elhomályosítja a gyémántokat, melyek a sima vállakon tűndöklöttek. Ma ő az est királynője és csodálatraméltó udvara is csak oly lényekben áll, kik imádják és boldogok, hogy tőle hátrébe szorítottak. Csak egy táncot, az elsőt, egy keringőt táncolt férjével, kihez alig merte szemét fel emelni s most valamennyi gyertyafény közt halványan haladt el a meghívottak kis köre mellett, ezektől kedves kézzorítással, amazoktól bájos mosolylyal, mindenkitől félenk tekintettel bucsuzva. Aztán eltűnik csillogó tünneményként a nehéz bársonyfüggönyök mögé és mig egy gyakorlott kéz összhangzatos dallammal szólítja az ifjuságot táncra, szobája felé tart, ama puha leányfészek felé, melyet el kell hagynia és melyben az utazásra való előkészületeit kell megtennie.

Az alabastrolampa határozatlan világításánál, mely a meyenget aranyozott rozettjéről függ le, a csendes visszavonultságban minden oly szomorú és titokzatos. Első pillanata keskeny kacsiás ágyára esik, mely félig az alkov kiszögélésébe nyúlik s melyen az utazó ruha van kiterítve, egészen újra készen. — Sohasem fog többé e kis ágyban pihenni, hol oly édes almok ringatták... És ha e szoba küszöbét átlépte, hol mosolygó leánykori emlékei szunnyadnak — asszonygyá lesz. A magikus szerelem könyvének lapjait, melyben lapozgattani

különböben minden lány ösztönszerűleg kedvet érez, átlapozta. Vajjon feltalálható lesz-e a boldogság a reávaró új életben!... Vajjon a közelmult csendes egyhangúságát nélkülözni fogja-e?... Zavarában azt sem tudja: boldog vagy szomorú-e?

Határozatlan félelem gyöttri és nagy szeme mint egy őszinte gyermeké megtelik könnyekkel, anélkül, hogy gondolna rá azokat letörlni. Jár-kél szobájában, anélkül, hogy öltözködésére gondja lenne; minden kedves tárgyat megnéz, mintha „Isten hozzád“ ot mondana neki. Gépiesen igazítja virágait a tartókban, beszélget kedves madárkájával, melyek kalitkájukban elaludtak s melyek hangja csengésétől felébredtek s aztán csicsergéssel feleltek. A tükrök, melyek átlátszóságuk és aranykeretjük által a tapétákból élesen kidomborodnak, mutatják fehér képét. Összerezzen, mikor fehér moirée-ruhájában felismeri magát. Tudja, hogy a szimbolikus koronát el kell távolítania hajából. Lassan emeli fel apró kezeit, az ujjak keresik az illatos virágkoronát, mig végre megtalálják az ezüstfejtű gombostűket, melyekkel a fehér koszoru meg van erősítve. Gyengéd mosoly tűnik fel ajkain, egy mély sóhajjal egyetemben, a nyugtalan és félenk galamb mosolya...

Vonakodik, félig megijedve, félig izgatva; nem irhatná le a különféle érzelmeket, melyek bensejét elöltik. És mig a lány így mozdulatlanul marad, átengedi magát a különös érzelmeknek, melyek ez órában lelkét foglalkoztatják, lassan nyílik szobájának ajtaja. Anyja lép be, hogy az elutazás előkészítésénél segítségére legyen, de még zavartabb, mint ő. Egymás nyakába borulnak és nem találnak szavakat...

A fehér ruhát levette; a finom és egyszerű ruha, az utazóruha helyettesítette a csipkéket és moiréet. Apró

Csak nőket érdekelhet e szenzációs felfedezés!

„AFRODITIN“

mellszépítő, a háremhölgyek csodáhatású laurus-irja, mely visszavarázsolja a női kebel elvesztett ifjúi üdeségét, ruganyos telettségét. A testbőrü bárszony-lágy-águvá és eselyemfényűvé varázsolja. — Ezen csodáhatású ír gyógynövényekből készül, tehát semmiféle ártalmas anyagot nem tartalmaz. Egy tégely ára használati utastással 4 korona. — Törvényesen védve. — A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „STEAROPTINUM“ laboratóriumában: Budapest, VII. kerület, Mexikói-út 88. sz.

A benzin-motorok nagyobb elterjedését gátló magas benzinárak szabályozására és a lehető olcsó benzinnek a kisiparosok részére való biztosítására a legmesszebb menő, sikeres intézkedések tétettek.

Végül előkészítették: a műhelyoktatás, a tanonc- és segédmunka-kiállítások országos szervezése, valamint az önkéntes tanoncvizsgák ügye.

Mindezekon kívül az általános ipari érdekek előmozdítására, az állami kedvezményekről szóló törvény megalkotásán kívül sokoldalú intézkedések történtek; felemlítjük ezek közül a kereskedelmi muzeum újjászervezését, a konzuli jelentések kivonatosságát, a közszállítási ügy terén tett messzemenő intézkedéseket, a papíripár, az üvegipár és az építőipar válságos helyzetének javítására irányuló intézkedéseket, továbbá azokat a lépéseket, amelyek a hazai fogyasztásnak a hazai termelés felé irányítása érdekében történtek, végül a rutén vármegyei közgazdasági helyzetének javítására történt kezdeményezéseket.

A kormány e felhozott tevékenysége egyrészt serkentőleg hatott a társadalomra, másrészt onnan is értékes támogatást nyert a hazai ipar ügye iránt újra ébredő lelkes érdeklődésnek máris észlelhető üdvös következményeiben. Hogy ez örvendetes felporzulás dacára, amely egy-egy kormánytevékenységben, mint a társadalmi téren mutatkozott, úgy a nagyipar, mint a kisipar az összes kamarák területén nehéz viszonyokkal küzdött, ennek az a legsűrűbben felpanaszolt oka, hogy mind a kettőnek helyzetét egyaránt hátrányosan befolyásolta az általános rossz gazdasági helyzet és a külföldi iparnak, különösen az osztrák iparnak némely téren szinte leküzdhetetlen látszó versenye.

A politikai saison szeptember hó első hetében már megnyílik. Ekkor a kormány tagjai ismét Budapestre lesznek és fölveszik rendes hivataloskodásukat. Ez időt a pénzügyminiszteriumban folyik a legserényebb munkásság, mert ott az 1901. évi költségvetésnek a ressort miniszterek által már beküldött előirányzatok alapján való összeállításán dolgoznak. A költségvetési előirányzat a jövő hó első miniszter tanácsa elé kerül, mely a költségvetésről az országgyűlés elé terjesztése felett véglegesen fog dönteni. A jövő hó folyamán az egyes miniszteriumok törvényelőkészítő osztályai elkészítik az országgyűlési ülések után a Ház elé terjesztendő törvényjavaslatokat, amelyek meglehetősen nagy számban fognak beadatni. Az országgyűlés egyik legelső feladata lesz a Szilágyi József elhunytával megüresedett koronaári állás betöltése.

Közigazgatási tanfolyamok. A belügyminiszterium a közigazgatási tanfolyamokra vonatkozólag három fontos intézkedést tett. Az első rendeletben tudatja a belügyminiszterium, hogy azok, a kik katonai szolgálatra be vannak sorozva és a kiket most a közigazgatási tanfolyamra felvesznek, katonai szolgálataikat egy évre elhalasztják. Továbbá tudvalevőleg az utolsó vármegyei jegyzői szigorlatokra, csak azok bocsáttattak, a kik kérvényeiket június hó 23-iká előtt beadták az illető alispáni hivatalhoz. Néhány jegyzőség azonban kérvényt adott be, hogy méltányossági szempontból bocsáttassák őket vizsgálatra. Ezekre a kérvényekre megérkezett a válasz, amelyben tudatja a belügyminiszter, hogy előbbi rendeletétől el nem tér és a vizsgák határidő kitűzését, a régi rendszer szerint nem engedélyezi. Végül a Budapesti Közlöny legutóbbi száma közli a közigazgatási tanfolyamokhoz kinevezett előadók névsorát.

capot fedi már az új menyecske szép haját. Kész! Ütött az ünnepélyes óra! Egy mély tít tátong a mai menyasszony és holnap asszony közt. A falióra mely hangja hallatja az éjféli 12 óráttést. Az udvarban lódobogás hallatszik. Itt az elutazási ideje. Újboldogul megemlékszik anyja és leánya. A gyermek reszkető hangon mondja: „Anyám gondolj reám!” Az anya könnyekkel telt szemmel és nehéz szívvel viszonza: „És te ne felejtél el minket!”

Egymás mellett ülnek férj és feleség a zárt fülkékben. Szélsőbességgel baladnak. Az éj derült, az égbolt telve csillagokkal. A halvány fényben pillantása, mint az álom határozatlanságában, a messze terjedő réteken és mezőkön, valamint a vizek tükröként fénylő felületein révedez. A dombok elmosódnak, a könnyed ködben az egyenes utak hosszabbodni látszanak, egy nagy szürke kigyóhoz hasonlítva a nyárfák kettős sora közt. Egyetlen felhőske nincs az égen. Csak a lovak egyenletes dűbörgése hallható. A kocsi belseje az éjszaka világosságától van megvilágítva, az üvegtáblák leeresztve és a széna jó illata hatja át puha fészket.

A fiatal házaspár alig látja egymást. A nő szorosan behúzódtott a kocsi egyik szögletébe, becsavarodva hosszú utazó köpenyébe, mely egészen elfedi. A szürkületben édes megjelenéséért tűnik ki, fehér, mint a Madonna arca egy kifüflüt háttérben. A férfi hozzáhajolva igazított, reszkető, beszédese, de félénk is. A nő mozdulatlan, csendes és nem látszik őt hallani; de rubája selyemredőiből, melyek a kecses alakot elfedik, átengedi apró meztelen kezét, mely az övével érintkezve, mint egy törbe ejtett madárka reszket.

Eme gyors utazás után egy órával a lovak meglassítják lépéseiket és százados faktól kerített lejtőn haladnak lefelé. A sűrű lombon keresztül alig látni a csillagokat és már messziről hallható a patak egyhangú csobogása, mely a fűzcsen keresztül idehallatszik... Sötét van... A fiatal asszony az ajtó felé hajlik és kérdezi: „Hol vagyunk?”... Férje feleli: „Itthon!”... És gyengéden magához vonja, hogy a kiszállásnál segítségére legyen azon pillanatban, midőn a hintó egy

Ujdonságok.

Áthelyezés. Dr. Kanász Izidor az újvidéki cs. és kir. 6. gyalogezred ezredorvosát hasonló minőségben Jaroslába helyezték át.

Áthelyezés. A honvédelemügyi miniszter Brinczkó Tamás százados kezelőbiztost a szegedi 3-ik honvédszázadredőtől Szabadkára helyezte át.

Uj főgymnásiumi igazgató. A szabadkai városi főgymnásium igazgatójává Szabadka városi törvényhatósági bizottsága Kosztolányi Árpád a szabadkai főgymnásium tanárát szótöbbséggel megválasztotta.

Uj csendőrtörzsmester. Uj rendfokozatot szervezett a honvédelemügyi miniszter a csendőrségnél. Elettbe léptette a törzsmesteri állást, a milyen már évek óta van a honvédségnél. A Zomborban állomásozó csendőrtörzsmesterek közül a honvédelemügyi miniszter Welter Mihályt törzsmesterré léptette elő.

Lóverseny Zomborban. A zombori lóverseny szeptember hó 30-án délután lesz. A lóverseny programját annak idején közölni fogjuk.

Színházunk renoválása. Városi színházunkat alaposan renoválták. A munkával már annyira haladtak, hogy a nézőtér menendezésének festése már készen van.

Esküvő. Mihály Milloss Virgil zombori kir. pénzügyigazgatási irodatiszt, folyó hó 28-án tartotta esküvőjét Mayer Paula kisasszonnyal. Tanúk voltak a menyasszony részéről Hauzer Gergely Dunagőzhajózási állomásozó; a vőlegény részéről dr. Milloss Aurél kir. kincstári altágyész.

Reunion. A szeptember hó 30-án Zomborban megtartandó lóverseny alkalmával vármegyei ifjúsága a „Vadászkürt” szállóban reunion rendez. Az előké születek már folyamatban vannak, hogy a „zombori reunion” régi, jó hírűvéhez méltóan sikerüljön.

Gazdasági egyesületi választmányi ülés. A Bacs-Bodrogh vármegyei gazdasági egyesületi igazgató választmánya 1900. évi szeptember hó 14-én délután 4 órakor saját helyiségében (vármegyei háza, keleti oldal, II. emelet) ülést tart. Az ülés tárgyszorozata a következő: 1. Mintagazdaság létesítése. 2. Tejgazdasági szövetezések részére állami kölcsön kieszközölése. 3. Gazdasági Értesítő kiadása. 4. Községi bizottságok alakítása. 5. Bécsi piacra állatok felhajtásának akadályai. 6. Folyó ügyek.

Pályázat. A néhai gróf Csáky Petronella által magyarországi gazdasági tanintézetekben tanuló vagyontalan ifjak részére tett alapítvány kamataiból negy, egyenkint 600 koronás ösztöndíjára a folyó 1900—1901. tanévre pályázatot hirdet a földmívelésügyi m. kir. miniszterium. Ez ösztöndíjakra első sorban a teljesen árva, szegénysorsu hallgatók pályázhatnak. A pályázati szándékozók köllően felszerelt kérvényeiket november hó 1-ig a gazdasági tanintézetek igazgatóságánál nyújthatják be.

Eljegyzés. Dr. Mayer Oszkár újvidéki ügyvéd jegyet váltott Farris Terike kisasszonnyal a nagyváradi „Szigligeti színház” első primadonnájával.

Eljegyzés. Vogl István prilevica-szent-iváni községi tanító eljegyezte Szarvas Erzsike kisasszonyt Apatinból.

Értesítés. A zombori államilag segélyezett községi iparos tanonciskolának a beiratások az inteztet rajztermében szeptember hó 6., 7., 10., 11. és 12-én délután 6 óráig 8 óráig eszközölhetnek. A tanév megnyitása szeptember 13-án lesz. Az iparos urak felkérnek, hogy tanoncaikat a mondott időben irassák be, mert ellenkező esetben mint mulasztók bejelentetnek az iparhatóságunk. A tandíj 6 korona, melynek első felet a tanonc azonnal a beiratás alkalmával, másik felét pedig 1901. évi február hó 1-én tartozik lefizetni. Zombor, 1900. évi augusztus hó 29-én. Az igazgatóság.

Templom fölszentelés. A szabadkai református új imaházat vasárnap szentelte fel Barczy László református lelkész. A fölszentelő ünnepélyen, mely délelőtt 10 órakor az új imaházban tartott istentisztelettel kezdődött, nagyszámú közönség vett részt. Este lakoma volt, melyen a tisztek egész sora ünnepelte a templom fölszentelése napját.

vasárcozat előtt megáll, mely megnyílik és halkan ismét bezárul. A férje homokos porondon, szép fasor közt gyalog megy vele, melynek végén szép fehértornyú kastély látszik. E csendes órákban a park csodálatosan szép: átláthatlan setányaival, virágaival, nagy faival, egy darabka tükröző csendes vízzel. Az éj halvány sugarai mindenre lagy ezüstös színezetet vetnek. Az illatozó bokrok közül kis állatok hangjai hallhatók és ottan tul, egészen a csipkebokor-bokrotban a fülemüle csattogtatja szerelmi dalát. Lépezt tartva baladnak egy más mellé simulva és belső izgalmaktól teljesen áthatva. A férj halkan sugja neje fülébe: „Itt mindig szeretni fogjuk egymást!”

Maguk vannak. Minden el volt készítve, hogy indiszkrét szem ne zavarja első együttletüket, mely annyira telve van zavarral és bájjal. Szolgaszemélyzet nem mutatkozott. A kastély homlokzata sötét és nema. Egyetlen ablak selyemfüggönye mögött rezeg csak egy világos fényugár. Karonfogva baladnak keresztül az elhagyott előszobában. A nő vontatja magát, megfélemlítve, de bizva; lelke telve határozatlan sejtelmekkel, mely egyuttal bánattal és boldogsággal is teli... Előbb a házaselet fülkéjének külsőbőben állnak meg, melyet át lépni alig mer... A brokát függöny leisk a zárt ajtóra és mig a fülemüle éjjeli hangversenyének utolsó akkordjait elfütyli, mig a csillagok a hajnalpir első sugaraitól elhalványodnak és elalszanak, meggyul a szerelem boldog és áldott csillaga és fénylik e szentség ott, ahol az ara nyugszik.

Es másnap reggel, azon órákban, melyekben a természet teljesen felébredt és a teremőnek hálalimnuszát elzengi; azon órákban, mikor a nap a földet aranyfátyolba burkolja: látjuk a tegnapi párt, keztekben végig haladni a hársfacsoport árnyékában.

A mindenség el van felejtve és csak szívűk dobanását hallják; keresik az egyedülletet, a csendet és árnyéket, hogy boldogságukról és szerelműkről tovább álmodozhassanak.

Fordította: Holzmann Ignác.

Esküvő. Kovács Károly m. kir. csendőrbadnagy folyó hó 25-én esküdtött örök hűséget Pressly Olga kisasszonnyal, Pressly Károly zentai földbirtokos leányának Zentán.

Lóverseny Szabadkán. A szabadkai lóverseny egyesület vasárnap tartotta meg öt számból álló versenyét. Az időjárás kedvező volt, mindazonáltal kis számu közönség jelent meg. A versenyek eredménye a következő: I. Mezőgazdák versenye. Tav. 1400 m. Díj: 700 kor. az elsőnek. Megyerite Mijalov Jéftő. II. Egyestületi díj. Tav. 1800 m. Díj: 800 kor. az elsőnek. Id. Vojnich Sandor Dama, lov. Horty Jenő. III. Szabadka sz. kir. város díja. Tav. 1400 m. Díj: 900 kor. az elsőnek. I. Vojnich Sandor, Pacsirta, lov. Horty Jenő. IV. Gátverseny. Tav. 1600 m. Tiszteletdíj az elsőnek, adják a szabadkai hölgyek (gyönyörű ezüst szivarkészlet) és 400 kor. I. Vojnich Sandor, Arany, lov. Horty Jenő. V. Eladó verseny. Tav. 1200 m. 200 kor. az elsőnek, tétek fele a másodiknak. I. Dobó István, Kacér, lov. Samorjai Géza. Horty óvast emelt Samorjai ellen, hogy lovát keresztezte és az indítás ellen is. A közönség különösen a 20 kros helyen óriási lármát csapott és követelte, hogy újra indítsanak, mig végre a versenybírósság összeült és az óvasnak nem adott helyt.

Értesítés. A helybeli izr. népiskolában az új tanévre szóló beiratások szeptember 2-án d. e. 8—12-ig a tanácsteremben tartanak meg.

A „Pester Lloyd” ellen. Szabadka városi törvényhatósági bizottságának a napokban tartott közgyűlésén a legélesebb hangon itélték el a tulzó, merkantilista „Pester Lloyd”-nak tendenciózus tamadását Daranyi Ignac földmívelésügyi miniszter ellen. Érdekes jelenség mindenestre, hogy a magyar városok is fel-emelik ma már szavukat és a magyar földmívelési érdekek ellen intézett kirohanásokat erélyes visszautasításban részesítik. Ez bizonyára örvendetes jelenség és reméljük, hogy követésre talál országszerte. Szabadka városi törvényhatósági közgyűlésének lefolyásáról következőket írja tudósítók: A közgyűlésen Mukics Simon dr. indítványt nyújtott be, hogy Daranyi miniszternek a törvényhatóság haláját és mely közzönetét fejezze ki a magyar mezőgazdaság emelése érdekében kifejtett tevékenységéért. A közgyűlés egyhangulag és nagy lelkesedéssel fogadta el az indítványt. Az indítvány megokolásának kapcsán ajánlotta Mukics dr. azt is, hogy a közgyűlés megvetését fejezze ki a „Pester Lloyd” ellen, amely németnyelvű lap a törvényhatóságoknak készülődo mozgalmát gunyos megjegyzések tárgyává tette és gazdasági tevékenységéért a minisztert is folyton tamadja. A közgyűlés ehhez az indítványhoz is egyhangulag és nagy örömmel járult hozzá. Szabadka város lakosságában — mint tudósítók jelenti — mozgalom indult meg arra nézve is, hogy a „Pester Lloyd” minden magyar olvasókból, kaszinóból, könyvtarból, egyesületekből kiiltassék.

Az öngyilkos levele. Mayer István bajai születésű újvidéki pénzügyőri fővigyázó kedden délelőtt 11 órakor szolgálata fegyverével agyonlötte magát. Az öngyilkos fővigyázó Újvidékről a „Bácska” szerkesztősegehez levelet intézett, amelyben elmondja, hogy legközelebb lapunknak is alkalma lesz róla „szenzációs hír” adni. Levelében elmondja, hogy a szerelem fogja sirba vinni, mert reménytelenül szeret. A levelet, mely teljesen zavart gondolkozást árukt el, a papirkosárba dobtuk. Másnap vettük azután a hírt újvidéki tudósítókól, melyből megtudtuk, hogy a levelelő csakugyan öngyilkos lett. S így a levelelen foglalt azon állítása, hogy róla hírt fogunk adni, beteljesedett.

Emberi fenevad. A mult heten egy rémséges eset híre jarta be városukat, melynek eleinte senki sem akart hitelt adni, mert nem tetelezhetette fel senki, hogy egy asszony, ki társadalmi állásánál fogva a művelt körökhöz, az intelligenciához tartozik, annyira stilyedhet, hogy nőiségét magáról levette, ily vadallatias, kegyetlen tetre vetemedhesek, amivel bizonyosagat adta annak, hogy „műveltsege” csak külső maz. A rossz szívű kegyetlen mostohák gyermekijesztő remes meseje történt meg a valóságban, amelyről csak a legnagyobb megvetessel adhatunk hírt. Egy tisztviselőnek felesége mostoha gyermekét már regota minden elképzelhető testi kínzásokkal kinozta. A szomszédok rémes dolgokat beszélnek erről. Olyan sértések, lelki és testi kínzások voltak ezek, amelyek a képzeletet felülmúlják. Folyó hó 26-án a mostoha anya — minden ok nélkül — elragadtatva emberhez nem méltó dühötől, a szegény gyermeket annyira összeverte, hogy a városi kórházba kellett szállítani, ahol a szenvedett sérülések folytán még ugyanazon a napon iszonyu kínok között kiszivedett. A haziak állítása szerint a veres után a gyermek folyton vizert esdekelt, de a gonosz, szívtelen mostoha meg erre is fűtötte és csak azt kiáltotta, hogy: „dögölj meg kutya!” — A temetés előtt az eset a rendőrség tudomasára jöven, annak rendeletere a holttestet fölboncolták. A gonosz mostoha ellen a vizsgálat folyamában van. Nevet — a férj iránti tekintetből — nem említtük, bár megérdemelné a gonosz mostoha, hogy az egész közönség teljes megvetése érje.

Megnyitó meeting. Az újvidéki kerékpár-egyesület folyó évi szeptember hó 9 en, vasárnap nagy nemzetközi megnyitó meetinget tart. Nyitva minden kerékpáros részére. A verseny sorrendje: 1. Ünnepi megnyitó verseny. 2. Futam az „Újvidéki Kerékpár-Egyesület” bajnokságáért. 3. Újvidék Nagy Díja. 4. Kezdők versenye. 5. Futam az „Újvidéki Kerékpár-Egyesület” bajnokságáért. 6. Délmagyarországi amateur verseny. 7. 3. Futam az „Újvidéki Kerékpár-Egyesület” bajnokságáért. 8. Újvidék Nagy Díja. 9. Többteltű gépek versenye. 10. Reménydíj. 11. Döntő futam Újvidék Nagy Díjáért. 12. 25 kilométeres verseny. A verseny pontban 1/3 órakor kezdődik. Nevezési zarnap: 10:00. évi szeptember hó 6-ának este 9 órája Mayer József egyesületi titkárnál. A nevezésnél a versenydress színei is megnevezendők. A versenyeknél a Magyar Kerékpáros Szövetség versenyszabályai mérvadók. A versenyzők elszállásolásáról gondoskodva lesz. A futamok közt a péterváradí 70. gy. e. zenekara fog játszani. Tét nincs. — Buffet. Totalisateur. Bookmaker.

Halálos szerencsétlenség. A verbászi vasút-állomáson nagy szerencsétlenség történt a napokban. Egy munkás magas létrán állva igazgatta a stírgönydrotokat, miközben az oszlop és a létra eldőlt és a munkás oly szerencsétlenül esett, hogy fejét összezúzva holtan terült el a földön.

Elgazolt öregasszony. Paresetich Anna szabkai 85 éves asszony a napokban a betipiacra ment bevásárolni. Megrakodva igyekezett azután hazafelé, iközben a Deák-utca torkolatánál egy sebeseen vágató kocsit elütötte. Az ütés következtében az öregasszony a lovak alá került, de oly szerencsésen, hogy csak fejével ballábán szenvedett kisebb sérüléseket. Az eszméletlen matrónt a lakására szállították.

Állatforgalmi korlátozás. A cs. és kir. osztrák belügyminiszter folyó évi augusztus hó 23-án kelt rendeletével a sertésvesznek Ausztriába történt behurcolása miatt azonnal kezdődő érvényességgel a sertéseknek Ausztriába való bevitelét újabban még a bácskulai, ó-becsei és újvidéki járás területéről betiltotta.

Véres csendőrszorongó. Bács-Kuláról írja levelezőnk: Hakarla János b.-kulai csendőr, miközben büntvényben nyomozott, egy ellene támadt embert leszlert a szuronyával. A hegyes Kropacsek-szurony a tüdejét járta át az embernek és súlyosan megsértette. Simonyi a zombori csendőrszaksz főhadnagya és Tukats Sándor hadbírószakszados a vizsgálat megejtése végett B.-Kulára érkeztek.

Sok a cigány. Szombaton egész karaván cigány lepte el Ó-Becset. Itt akartak letelepedni, de az előjáróság nem adott erre engedélyt, mire a rendőrök kiutasították őket.

Uj gőzmalom Torzsán. A nemrégiben leégett gőzmalom helyett ennek tulajdonosa: ifj. Machmer Fülöp a Ferenc József-csatorna partján egészen új gőzmalom fog építtetni. Itt jegyezték meg, hogy a torzsai gőzmalom leégéséről vett hírt, nem rendes tudósítónk küldte be. Örömmel konstataljuk, rendes tudósítónk felvilágosító közlése után, hogy nem a főmolnár és munkásai voltak a tüzvész okozói. Másodsor, hogy a kár nem 116 800 korona, mert összesen csak 30 ezer kor. lett liquidálva.

Eltaposott kislány. Ó-Becsen ismét egy kis leányt taposott el a kocsi. Szabotieski Szvetozarnak Milica nevű 9 éves leánykaja kedden Milovánov Lyubával a szállásra indult gyalog. A város végén egy kis juhász kutya ugrott elő, a mitől a kis leány megijedt és a gyalogjáróról a kocsi utra szaladt. Ebben a pillanatban hajtott arra Sárvari Géza, a kinek a kocsija rudja ellökte a megrémült kislányt és a megbokrosodott lovak keresztül taposták rajta. A súlyosan sérült leányt azonnal haza vitték, a hol az orvos megállapította, hogy a kerek az arcán ment keresztül és az alsó álkapcsát összezúzta. A szülők jelentésére vétkes gondatlanság miatt a kocsis ellen és a kutya gazdája ellen is, mert a 40 napi zár dacára szabadon hagyta futkosni, megindította a vizsgálatot.

Utazás csendőrkisérlettel. Különös jelenet játszódott le hétfőn a budapesti büntető törvényszéknél. Egy alig fölfegyverkezett óriás termetű csendőr jelent meg Bakonyi bíró tanácsának tárgyalótermében és fegyverét lábához eresztve, összellőtt sarkantyuját és jelelte: „Alásan jelentem, előállítottam Schwarz Gézát.” S ezzel egy mellette álló ökölnyi zsidó fiura mutatott, aki igen tisztességes ruházatban, de halálra megszeppenve ott állott a dalias csendőr mellett. A kis fiut Zentáról hozta hatalmas kiséreje és vádoltként szerepelt a bíróság előtt. Másfél évvel ezelőtt, mikor alig volt még 12 éves, igen furfangos huncutságot követett el. A dolog úgy történt, hogy Fischer Izidor bázáló a budapesti Zvack és fia cégtől 150 korona áru pálinkát rendelt. Ugyanakkor a kis Schwarz Géza, aki különben most már az ötödik gimnáziumnak reményteljes latogatója, levelet írt a Zvack cégnek, amelyben biztosította ezt arról, hogy Fischer teljesen jó s hogy ő kezkesedik fizetéképességéért. No ez így nem sokat jelentett volna, ha Schwarz Géza véletlenül nem Bilinczy József, egy jóhírű zentai kereskedőnek nevét írta volna a levél alá. Így aztán a cég hitelt adott a házalónak, a két szövetséges pedig megosztozott a pálinka árán. Ezért állították őket a büntető törvényszék elé. Mivel azonban Schwarz Géza többszöri idéztetés dacára sem jelent meg a vég-tárgyalásra, elővezették. Komikus látvány volt a törpe emberke a vegrehajtó hatalom imponázás képviselője mellett. A tárgyaláson különben Fischer Izidor sem jelent meg, mert hatalmas betegnek fekszik Zentán. A panaszos cég tehát csupa könyörtőlétből visszavonta panaszát és így a kis Schwarz is hamarosan megszabadult kellemetlen kísérőjétől — nem azonban anélkül, hogy Bakonyi bíró előbb szigorú erkölcsi prédikációban ne részesítette volna.

Halál a malomban. Bulkesz községében borzalmas szerencsétlenség történt. Egy öt éves gyermek a szárazmalom kerekai közé esett és mire észrevették a szerencsétlenséget, a lovak által hajtott óriási kerek felismerhetetlen hústömegébe tört a kis fiut. A kerekbe tört gyermek tragédiájáról tudósítónk a következőket jelenti: Bulkesz község végén áll a gyilkos malom, mely Szvoll Henrik tulajdona. Mayer Henrik birtokos öt éves fia odatevett a malomhoz és eluészdelődött a sebeseen forgó kereké, miközben nem vette észre, hogy a kerekét hajtó ló közeledik feléje. A ló egyszer csak a gyermekhez ért és azt oly szerencsétlenül ütötte el a ruddal, hogy a fiu fejével bezuhant a kerek közé. Borzalmas sikoltás reszkettette meg a levegőt. A kerek tovább forgott és darabokra zúta-törte a kis gyermeket. A szerencsétlenség híre megjelent a községben a palánkai kir. járásbíró és megejtette a vizsgálatot, amelynek során kiderült, hogy a szerencsétlenség bekövetkezésénél a malom tulajdonosát terheli a felelősség, aki nem emeltetett a kerek elé védő korlátot. A tulajdonos ellen megették a följelentést az újvidéki törvényszéknél.

Talált hulla. Bajáról írják: Kovács Antónia béregi lakosnó libáit azarta kibajtani az erdőből, amikor Tamásics Jakab ottani lakosnak feloszlásnak indult hulláját találta meg az erdőmelletti árok partján. A hullán semmiféle ktleroszak nyoma nem volt feltalálható. Dr. Szimunovics Antal szántóvár orvos megjelent a helyszínen és megállapította, hogy a 76 éves ember mellettag volt és valószínűleg a facsomó, amit az erdőből vállán hazavinni akart nehéz volt és leült a partra pihenni, a hol szívizélhűtés érte. A vizsgálat folyamatban van.

Megszökött feleség. Rék Mihály felső-csikéri lakos panaszt tett a rendőrségnek, hogy felesége, a kivel már 10 év óta együtt van, mialatt ő Szabadkán járt, megszökött. De nem ment tres kézzel, mert elhajtott 24 darab birkát és magához vett 150 korona készpénzt. A rendőrség táviratilag kereste meg a bács-almási csendőrséget, hogy nyomozza ki a szökevény menyecskét, a ki valószínűleg Bács-Almászon szüleinél tartózkodik.

Farkasok. Izgalmas eset történt a minap a szabadkai pályaudvaron. Egy állatsereglet szállítottak Halas felé, de alig indult ki a tehervonat a pályaudvarból, az egyik kocsi, melyben a farkasok voltak, kisklott s a ketrece ajtaja a nagy zökkenés következtében bedőlt. A vasúti munkások hirtelen ott termettek a kisklított kocsinál, hogy a sinpárra visszahelyezzék. Alig kezdtek a munkához, az egyik bestia kirogtott a nyitott ajtón és az egyik munkásra rohant. A többi munkás eszeveszett futással menekült a kocsi mellől, a megröbant munkás élete egy hajszálon függött már, mikor az állatsereglet tulajdonosának tizenkétéves leánykaja, Faber Ilonka, ki fiatal kora mellett is már egyike a legügyesebb szelidítőknék, rákiáltott a farkasra, mely a következő pillanatban udacsuzott a lábaihoz. Eközben még két farkas ugrott ki s a vasútiak nagy ijedelmére végigszaladt a sineken a kukoricás felé. Az állomásfőnök puskáját hozta, de a farkasvadászat nem sikerült, mert a másik két farkast is visszavitte a ketrecebe a bátor Ilonka. A szegény vasúti munkás könyek közt köszönte meg a kis leánynak, hogy életét megmentette.

Az ó-becsei Rigó Jancsi. Ó-Becsen történt a Rigó-eset párja. Farkas Istvánné panasolta ugyanis a rendőrségnek, hogy 17 éves, Viktor nevű szép leánya szerdán eltűnt hazulról. Mintán Balázs Gyuri cimbalomossal többször látták a szép Vikort, a rendőrség az ő nyomát kereste és csakugyan rá is találtak a szelidítő parra Nagy-Becskereken, a hol a vasártéren levő szerény, nádfődeles házikóban vouták meg magukat s javában turbékoltak, mikor az anya a rendőrökkel belépett. A szökevény leányt átadták az édes anyjának, a szerelmes cimbalmos ellen pedig megtették a följelentést.

Szülőgazdak figyelmébe. Bács-Bodrogh vármegye Gazdasági Egyesülete közölni teszi, hogy a m. kir. földmívelésügyi miniszteriumnak körendelete szerint az érdeklődő szülőbirtokosoknak a kincstári erdőkben termelt szőlőkarók engedélyezése iránti kérvényeik legkésőbb minden év december végéig az illetékes szölészeti és borászati kerületi felügyelőnél (megyéknben Szabadkán) adandók be, megjelölve a kérvényben a kért karók választékát, hosszúságát s a helyet, a honnan azokat kiszolgáltatni kívánják. A kérvényben megemlített az is, hogy az esetben, ha a kért választékú karók utalványozhatók nem lennének, a más helyről utalványozandó s ugyanolyan vagy más választékú karóval a folyamodó beéri-e?

A „Nemzeti zenedében” a növedékek beírása folyó évi augusztus hó 30-tól szeptember hó 5-ig bezárólag az intézet helyiségében (Budapest, IV., Ujvilág-utca 14. sz.) naponként délelőtt 9—12 óráig történik. Ezen időn túl csakis külön igazgatói engedély alapján naponként délután 3—5 óráig. Mindkét nembeli növedékek felvétetnek az ének, zongora, orgona, cimbalom, bárfa, az összes vonós- és fuvó-bangszerek, továbbá az összhangzattani, zeuszerezési, zenetörténeti és esztetikai tanszakokba, a vonósénekes és zenekari iskolába, valamint az egyházi zene- és lythurgiai tanszakokba is. Beíratási díj 12 korona.

Iskolai beírások.

Közeledik szeptember 1-eje, vele együtt az iskolaév kezdete is. Ha nem is emlékeztetne erre a naptár, eléggé figyelmeztetnének azok az iskolai értesítések, melyeket hozzánk bektildenek.

Az új tanév beköszöntése új gondokat is okoz a szülőknek, kik szívükön viselik gyermekeik kiképezetést. Hogy a szülők nehez dolgát megkönnyítsük, rendre leközzöljük a beérkezett iskolai értesítéseket.

Ezek a következők:

Beíratások a zombori állami főgimnáziumban. Tisztelettel értesítjük a t. c. közönséget, hogy a zombori állami főgimnáziumban az 1900—1901. tanévi beírások f. évi szeptember hó 1., 3. és 4-én mindenkor reggeli 9—12 között fognak megtartatni. A beíratások fizetendő: 8 kor. fölvételi díj, 1 kor. 20 fil. értesítődíj, 1 kor. ifjusági könyvtári díj. Az I. osztályba jelentkező, valamint a más intézetből jövő tanulók tartoznak a mult iskolaévi bizonyítványon kívül még az újraoltási bizonyítványt és keresztleveleket is bemutatni. A javító vizsgálatok augusztus 31-én délután 2 órakor kezdődnek; az erre vonatkozó részletes utasítás aug. 21-től kezdve az intézetben a feketetáblán olvasható. A magánvizsgálat írásbeli része szeptember 1-én délelőtt, a szóbeli rész szeptember 1-én délután 2 órakor, esetleg szeptember 2-án délelőtt kezdődik. A pótló vizsgálat szeptember 1-én délután 3 órakor fog megtartatni. A fölvetelre, valamint az osztályfői beírásra a tanuló csak a szülő vagy helyettesének kíséretében jelentkezhetik. Végül kérjük a t. c. szülőket, hogy a kosztos-ház választásánál nagy körültekintéssel járjanak el, mert ha az iskolának komoly kifogása van a ház ellen, új lakás választását követelheti; amennyiben a tanuló az intézet kívánságát nem teljesítendő, az intézet az iskolából kilepeltnek tekinti. Zombor, 1900. évi augusztus hó 21-én. A zombori állami főgimnázium igazgatósága.

Tanulók felvétele a zombori felső kereskedelmi iskolába. A tanulók beírása szabályszerűen csak szeptember hó 1., 3. és 4-én történik; tekintettel azonban arra, hogy az alsó és középső osztályba csak 40—40, a felsőbe pedig legfeljebb csak 39 tanuló vehető fel, az igazgatóság, a beíratási, könyvtári és értesítői díjaknak, összesen 7 koronának lefizetése mellett a tanulók felvételét már az iskolai nagy szüntelen is biztosíthatja. A felső kereskedelmi iskola három osztályból áll; az alsó (I.) osztályba oly tanulók vétetnek fel, akik a gimnázium, real-, vagy polgári iskola négy osztályát sikerrel végezték el. A felső (III.) osztály tanulói a tanév végén a vallás- és közoktatási és a kereskedelmi miniszterek biztosai jelenlétében érettségi vizsgálatot tesznek. A helybeli tanulók évi tandíja 40 korona, a vidékieké 60 korona, amely előleges felévi részletekben is lefizethető; ezenkívül fizetendő: beíratási díj fejében 4 korona, a német-francia nyelvi társalgási órákért, a tornázás és vivás tanításáért félévenként összesen 6 korona, az ifjusági könyvtárra 2 korona és az értesítőre 1 korona. Szegény sorsú, jeles tanulók teljes tandíjmentességben részesülnek és tankönyvekkel is ingyen láttatnak el. Minden egyébre nézve az igazgatóság írásbeli, vagy szóbeli megkeresésre készséggel ad felvilágosítást és szivesen ajánl vidéki szülőknek tisztességes családokat, amelyek tanulókat havi 32—60 koronáért teljes ellátásra elfogadnak. Zombor, 1900. évi július hó. — Az igazgatóság.

A t. szülők figyelmébe. Az iskolai év folyó évi szeptember hó 3-án fél nyolc órakor tartandó ünnepélyes „Veni Sancte” után fogja kezdetét venni, ennek alapján van szerencsém köztudomásra hozni a következő megállapodásokat:

a) Beíratkozás. A zomborvárosi róm. kath. mindkét nemű népiskolában — egy a felső népiskola I-ső és II-ik leányosztályában — a tanulók felvétele, a jövő iskolai évre aug. hó 30., 31. és szept. 1-ső napjain reggeli 9 óráig történik, mely alkalommal minden tanuló szülőjével, vagy annak helyettesével tartozik megjelenni azon osztály helyiségében, melybe rendszerint beírandó lesz. Ezen beíratkozás alkalmával az 1891. évi 43. t. c. 10. §-a értelmében az országos tanítói nyugdíj- és gyámalap részére minden népoktatási tanintézetbe járó tanköteles gyermek után az illető tanító kezébe fejenként 30 fillérvényi hozzájárulási díj fizetendő (eme kötelezettség alól eszupán a zárdaiskolába járó növedékek vétetnek ki). Ugyancsak ezen alkalommal minden tanuló a „Népiskolai rendszabályzat és értesítő”-re 10 fillért, az iskolai év folyamán elfogyasztandó tonta fejében pedig 20 fillért tartozik fizetni. Az első osztályba csak oly tanulók vétetnek fel, kik 6-ik életévüket már betöltötték: miért is szükséges, hogy e körülményt az illető tanító előtt születési bizonyítványval igazolják. (Emez igazolványok a lelkesízi hivatal által aug. 30., 31. és szept. 1. napjain délelőtt 9—12 óráig díjtalanul állíttatnak ki.) A beíratások az iskola-igazgató felügyelete alatt és ellenőrzése mellett eszközöndök.

A központi fin- és leányiskolába a belvárosi, felsővárosi és eszervekai, egy a szelenei városrészből a sztapári ut. végül a „Tigris” vendéglőn túl egész az ézregy Csikásmé urnó házig, azután a „Fehér galamb” korezmától a polgári kaszinóig és ezen saroktól az apatini ut. baloldalon levő sorházakban, végül az Apolló-, Arpad-, barát-, madár-, liszt-, orgona- és kalap-utcaiban lakó első és második osztályu, továbbá a harmadik osztálytól kezdve a város bármely részében lakó tanköteles róm. kath. és helvét vagy evangélikus vallásu tanulók feltétlenül; — más vallásfekezeti helybeli, vagy általában vidéki tanköteles gyermekek pedig csak azon esetre vétetők fel, ha azt az egyes osztályok térgnagsága megengedi. A szelenei városrészen fennjelzett utcáinak kivételével minden egyéb ottani I-ső és II-ik osztályu tanköteles a szelenei iskolába, a banáti városrészen lakók pedig a banáti osztályokba lesznek felvéve.

b) Tandíj. Az összes népiskolákban (ide érte az apácák vezetése alatti két felső leányosztályt is) azon róm. kath. és protestáns gyermekekre nézve, kiknek szülői, vagy ezek nem léteben gyámjai állandóan, vagy hivatalos állásuknál fogva bár ideiglenesen is e város területén laknak és szelenei kereseti adójukat Zomborban fizetik, vagy a közös hadsereg, honvédség és csendőrség tényleges, illetve nyugdíjas állományához tartoznak, az oktatás i n g y e n e s; ellenben a vidékiek, tekintet nélkül a vallásra, vagy a helybeli görög keleti és izraelita vallásu tanulók után a népiskola 6 osztályában egyenkint 20 korona évi tandíj — és pedig szept. 1-én és febr. 1-én 10—10 koronányi előleges részletekben — fizetendő a kath. iskolásközi pénztárnok kezébe, kinek nyugtája azután az illető tanítónál bemutatandó lesz. — A felső népiskola I-ső és II-ik leányosztályába iratkozó gör. kel. és izr. vallásu helybeli tanulók vagy vidékiek, tekintet nélkül a vallásra, 40 korona évi tandíj fizetnek; és pedig szept. 1-én és febr. 1-én 20—20 koronás előleges részletekben. — Azon növedékek, kik után a köteles tandíj jelzett napokon pontosan be nem fizetetik, az iskolából azonnal és feltétlenül eltávolíttandók. Megjegyeztetik még, hogy miután a gör. kel. és izr. vallásu tanulók csak feltételesen, vagyis csak azon esetben vétetnek fel, ha ezt a tanterem nagysága megengedi: ennek következtében ezek beíratkozása csak szept. 4. és 5-ik napjain fogadtatik el.

c) Óvoda. Az apácák vezetése alatt levő kisdud-óvodába a rendelkezésre álló két óvodai terem nagyságához képest első sorban az 5 éves, azután a 4 éves, végre a 3 éves róm. kath. helybeli mindkét nembeli gyermekek vétetnek fel, szintén az iskola-igazgatónak felügyelete és ellenőrzése mellett; más vallásu vagy vidéki gyermekek pedig csak azon esetre, ha ezt a két tanterem nagysága megengedi.

A kisdud-óvodába járó minden gyermek után havonként előre 2 korona díj fizetendő az óvoda vezetőjének, ki azt összegzeve, az iskola-pénztár kezelőjének nyugta mellett beszállítja. Azon gyermekek, kik után az óvodadíj évközben előre le nem fizetetik, az óvodából azonnal haza küldöndök.

Ezen óvodai díj alól felmentetik azon 30 szegény gyermek, kiknek az egyházközség a zombori magyar jótékony ügyelet közreműködésével engedélyeztetett. Ezek szülői szegénységüket a városi tanács által kiállítandó szegénységi bizonyítványval tartoznak igazolni s e gyermekek közül is előbb az 5 éves, azután a 4 éves és végre a 3 éves róm. kath. mindkét nembeli gyermekek fognak a jelentkezési sorrend szerint felvétetni. — Zombor, 1900. évi augusztus hó 28. Fejér Gyula s. k., apát-plébános, igazgató.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN ANDOR.

HIRDETÉSEK.

Szülők figyelmébe!

Az iskola-idény beáltával ajánlom a t. szülők figyelmébe

dús választékú raktáramat

u. m.: **fiú ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, zsebkendők, harisnyák, kalapok stb.**

Legolcsóbb szabott árak!

Tisztelettel

Engel Mór.

3—2

Ajánlkozás.

Egyedül álló, legjobb korban levő egészséges, tiszta, szorgalmas, a háztartás minden ágában jártas szegedi nő, papi, erdészi, tanítói vagy más hasonló jobb háznál szerződéses gazdasszonyi állást keres. Gyermekek mellett is igen jól alkalmazható. — Ajánlatok kéretnek: „Mindörökké hű” Szeged főposta Restante 30. szám alatt.

ÜZLETMEGNYITÁS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudására hozni, hogy városunkban **Kossuth Lajos-utca (Sztójkovits-féle házban)** a modern kor igényeinek megfelelően **dúsan felszerelt kalap- és úri-divatárú üzletet** nyitottam.

Üzletemet a nagyérdemű közönség figyelmébe és pártfogásába ajánlom.
Zombor, 1900. augusztus hó.

Engusz József,
úri divatárú kereskedő.

Kiadó lakház.

Az Orgona-utcában levő 656. számú magán lakóház, amely 4 szoba és a hozzá való melléképületek és kertből áll, **1900. évi november hó 1-től kiadó.**

Bővebb értesítés **Butkovits József** vendéglőjében és **Metz József** fűszerkereskedésében nyerhető.

67. szám.
II-1900.

Kihirdetés.

A temerini anyakönyvi kerület alulírott anyakönyvvezetője kihirdeti, hogy:

1. Flesch Sámuel Kasovitz Mária özvegye, ki családi állapotára nézve özvegy és akinek vallása izraelita, állása (foglalkozása) ö. álló kereskedő, lakóhelye Hrtkovec (Szerémmege), születési helye O-Morovica, ideje 1875 évi november hó 2-ik napja s aki Flesch Ignác és nejének született Strasser Rozáliának fia.

2. Schosberger Zseni (Eugenia), ki családi állapotára nézve hajadon és akinek vallása izraelita, állása (foglalkozása) háztartásbeli, lakóhelye Temerin, születési helye Temerin, ideje 1875 évi augusztus hó 18-ik napja s aki néhai Schosberger János és nejének született Müller Fáninak leánya, egymással házasságot szándékoznak kötni.

Felhívtnak mindazok, a kiknek a nevezett házasságra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt alulírott anyakönyvvezetőnél (helyettesnél) közvetlenül, vagy a kifüggesztési helyi községi előjárósága (illetőleg anyakönyvvezetője) útján jelentsék be.

Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni u. m.: Temerinben és a „Bácska” című lapban.

Kelt Temerinben, 1900. évi augusztus hó 27-ik napján.

Zsótér Ákos,
anyakönyvvezető.

6491. sz.
tkvi 1900.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a magyar királyi államkincstár végrehajtónak Vicsék Pál gyulafalvai lakos végrehajtást szenvedő elleni 947 kor. 36 fillér és járulékaik iránt folyamatba tett végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, a gyulafalvai kincstári telepen 67. ö. i. sz. alatt épült házra és az ahhoz tartozó 800 □ öl területű beltelekre, mint Vicsék Pál gyulafalvai lakos tulajdonát tevő s ez ideig még nem telekkönyvezett ingatlanra 1700 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy ez az ingatlan az **1900-ik évi szeptember hó 24-ik napján délelőtt 10 órakor** Gyulafalva kincstári telep helységhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX-ik törvényeikk 42-ik §-ában jelzett árfo-lyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1900. évi július hó 4-én.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Hettesheimer,
kir. tszéki bíró.

Irnok kerestetik.

Egy, az adóügyben jártas irnokra van szükségem.

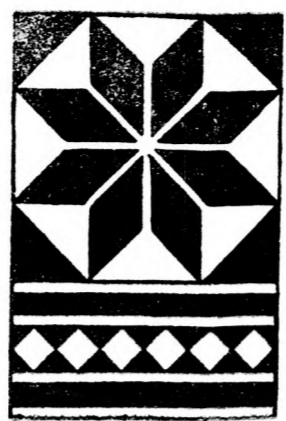
Javadalmazása: a községi pénztárból előleges havi részletekben fizetendő évi 800 korona; mellékjelvény 200 korona; anyakönyvvezető-helyettesé leendő kinevezése esetén tiszteletdíj évi 40 korona.

Az állás már folyó évi szeptember hó 1-én elfoglalható. Közlelbbi értesítést kívánok alulírt-hoz forduljanak.

Glozsán, 1900. évi augusztus hó 18-án.

Kekeovich Mátás,
községi jegyző.

3-3

Ifj. HEINDLHOFER RÓBERT

márvány-, mozaik- és cementárúk gyári raktára
ZOMBORBAN.

Elvállalok: beton csatornázást, nedves falak szárazzáttételét, gránit terraszt, földalatti csatornák készítését stb.

Elgállitok: ezékökutakat, fürdőskádakat viztartók és pisécitrokat portlandi cementből.

Raktár mindennemű mű-cementlapok, mozaik- és gránitlapokból, konyhák, folyosók és templom burkolatok részére.

Kerámít- és metlachi-lapok, kőgyagy csövek.

kátrány, elezigetelvény, kátránylemezek, portlandi cement és hidraulikus méz nagyban és kicsinyben.

Csavrak Mihály urat a munkák felvételével és az üzlet vezetésével bízom meg.

Költségvetések és árjegyzékek ingyen küldetnek meg.

Pályázati hirdetmény.

A báthmonostori róm. kath. iskolaszék egy tanítói állásra pályázatot hirdet.

Ezen állás javadalma: 1. Báthmonostor község pénztárából havi előleges részletekben fizetendő 600 korona készpénz; 2. két szoba, konyha, éléskamra és pincéből álló szabad lakás és egy fél holdnyi kert haszonélvezete.

Az állás f. évi október 1-én lesz elfoglalandó, mely időtől kezdve folyósítatik a fizetés.

A folyamodványok a báthmonostori róm. kath. iskolaszékre címezve, **folyó évi szeptember hó 15-ig** nt. Kuts János esperes-plébános urhoz Bikityre küldendők.

Báthmonostoron, 1900. évi augusztus hó 20-án.

Az iskolaszék.

KEIL-LAKK
(Glasur)

legkíméletesebb mázó-szer pulva, pudló számára.
1 nagy palack ára 2 kor. 70 fillér. — 1 kis palack ára 1 kor. 36 fillér.

Viasz-kenőcs
legjobb és leggyorsabb beeresztő-szer kemény pudló számára. 1 köcsög ára 1 kor. 20 fillér.

Fehér „Glasur”-fénymáz
legjobb szer moszó-asztalok, ajtók, ablaküvegek stb. újonnan beleszárta.
1 kis doboz ára 90 fillér. — 1 nagy doboz ára 1 kor. 50 fillér.
Mindenkör kaphatók: 8-2

Weidinger S. és Zs. cégnél Zomborban.

3666. szám.
kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

A bajai járásához tartozó Felső-Szent-Iván községben leköszönés folytán fűresedésbe jött és előleges havi részletekben fizetendő évi 800 koronával javadalmazott községi irnok-végrehajtói állásra pályázatot nyitok.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **f. évi szeptember hó 6-ig** nyújtsák be.

Baján, 1900. évi augusztus hó 21-én.

Latinovits,

főszolgabíró.

2-2

Van szerencsém a nagyérdemű gazdaközönség nagybecsű tudására hozni, miszerint az immár világhírűvé vált **Melichár-féle**

„UNICUM DRILL” sorvetőgépek

eladásának kizárólagossága Bács-Bodrogh megye területére a folyó évben ismét cégemre ruházottat és azon leszek, hogy a t. c. gazdaközönség igényeit minden tekintetben kielégítek.

Ezen vetőgépekből úgy a **bajai**, mint **bács-kulai**, **ó-becsei** és **titeli** raktárainon állandóan nagy raktárt tartok, miért is kérem becses rendeléseikkel ezen raktárain bármelyikebe fordulni.

Eladásra ajánlok továbbá mint alkalmi vételt 2 drb 17. számú karikás, 1 drb 22, 1 drb 21. és 1 drb 21/a jegyű hengersizékeket, egy 35 HP Nicholsn fekvő gőzgépet, Cornwall kazánnal, egy 2 járatu malmot.

Veszek és becserelek használt gőzcséplőkészleteket és malom-berendezéseket is.

Teljes tisztelettel
SZÜCS ÖDÖN
mezőgazdasági gépgyára Baján.

*—12

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.

Burian Mária államilag vizsgázott zongora- és énektanárné, f. é. szeptember hó 1-től oktatást ad zongora, zenetörténelem és énekben, továbbá német és francia nyelvben.

Közlelbbi felvilágosítás **Koszanits C. A.** ur kereskedésében. 3-3

Zombori m. kir. folyammérnöki hivatal.

1200. szám.

1900.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A dunaszekcső-mohácsi dunaszakazon 1900. és 1901. években végrehajtandó alábbi munkalatoknak vállalatba adása céljából a zombori m. kir. folyammérnöki hivatal helyiségében **1900. évi szeptember hó 10-én délelőtt 10 órakor** zart ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.

I. A Csele pataki dunai árhuzammú építése: 651 köbméter földleasással, 1379 59 köbméter elsőrendű és 15881 16 köbméter másodikrendű kőanyag szállítással és terv szerinti beépítésével.

II. A kantai partvédő mű építése: 2400 köbméter elsőrendű és 12000 köbméter másodikrendű kőanyagi kőanyag szállítással és terv szerinti beépítésével.

III. Az ordasi partvédő mű építése: 3600 köbméter elsőrendű és 18000 köbméter másodikrendű kőanyagi kőanyag szállítása és terv szerinti beépítésével; vagyis összesen: 651 köbméter földleasas, 1379 59 köbméter elsőrendű, 45881 16 köbméter másodikrendű kőanyagi kőanyag szállítása és beépítése.

A felsorolt munkalatok mindegyikére **külön-külön** teendő ajánlatok, melyekhez az ajánlati összeg 5%-ának valamely m. kir. adóhivatal pénztárába bannapénz gyanant történt letételét igazoló elismervény csatolandó, a jelzett napon d. e. 10 óraig a zombori m. kir. folyammérnöki hivatalhoz nyújtandók be.

A vállalatot szabályozó általános és részletes feltételek, tervek, szerződési és ajánlati minták, valamint egyéb tájékoztató adatok a zombori m. kir. folyammérnöki hivatalban a hivatalos órak alatt megtekinthetők.

Zombor, 1900. évi augusztus hó 24-én.

2-2

M. kir. folyammérnöki hivatal.

856. szám.

kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

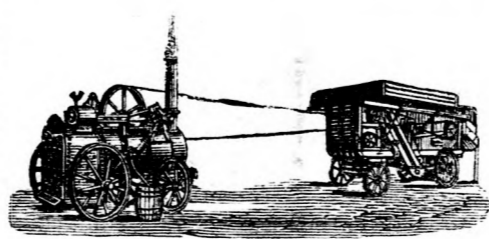
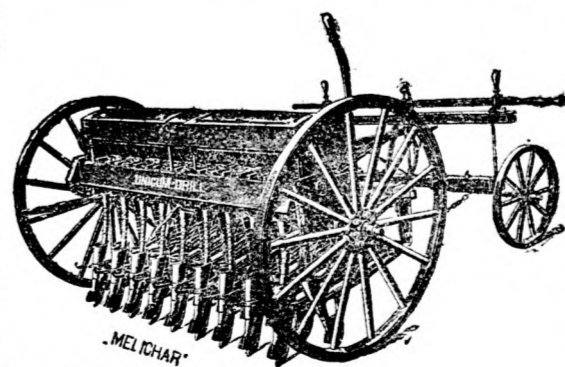
Alulírott Lality község elöljárósága az elboesátás folytán megürlt s havi utolagos részletekben a községi pénztárból folyósítandó 720 korona évi fizetéssel egybekötött gyalogrendőrvetési s 440 korona fizetésű gyalogrendőri állásokra pályázatot nyit.

Felhívtnak a pályázni óhajtok, hogy szabályrendelet szerinti felszerelt kérvényeiket **folyó évi szeptember hó 1-ig** annyival inkább nyújtsák be, mert a netan később beérkező folyamodványokat az elöljáróság figyelembe venni nem fogja. A szerb avagy tót nyelv tudása is megkívántatik.

Lalityon, 1900. évi augusztus hó 21-én.

2-2

Az elöljáróság.

A F